

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **Z. Z.**, zastoupeného Michalem Benčokem, advokátem se sídlem Praha 1, Václavské nám. 17, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 6. 2005 č. j. 24 Az 254/2004 – 26,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Michalu Benčokovi **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 2150 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 6. 3. 2004 č.j. OAM-1509/VL-19-ZA08-2003 nebyl žalobci (dále i „stěžovatel“) udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“), a současně na něj nebyla vztažena překážka vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona. Žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu žalobce je obava z neustálých výslechů policií v souvislosti s příslušností jeho otce k wahhábitům. Žádost žalobce posuzoval žalovaný správní orgán na pozadí informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Dle názoru žalovaného žalobce v průběhu řízení neuvedl skutečnosti,

na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod či se jiným způsobem politicky angažoval ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, a rovněž neuvedl skutečnosti, které by představovaly obavu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Důvodem odchodu žalobce z vlasti byly potíže, které měl mít od roku 1999 s místními policisty a příslušníky Federální služby bezpečnosti (dále jen „příslušníky FSB“), žalovaný však po vyhodnocení všech žalobcem uváděných skutečností došel k závěru, že jeho výpovědi jsou do značné míry rozporuplné, a proto nevěrohodné. Po zhodnocení všech uváděných skutečností žalovaný konstatoval, že ačkoli nelze vyloučit, že žalobce nějaké obtíže v souvislosti s podezříváním jeho otce z příslušnosti k wahhábítům mít mohl, nebyly takového charakteru a intenzity, jaké se žalobce snažil naznačit. Z informace o Ruské federaci č.j. OAM-789/2003 ze dne 5. 6. 2003 žalovaný dovodil, že sympatizanti a stoupenci wahhábismu (zejména kriminální skupiny) jsou v Ruské federaci pronásledováni a jejich aktivity potlačovány, pokud tedy byl žalobcův otec podezřelý ze spolupráce s wahhábity, nelze případnou snahu státních orgánů o výslech jeho rodinných příslušníků považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Sám žalobce uvedl, že formálně nikdy nebyl z čehokoli obviněn a na postup vyšetřujících orgánů vůči své osobě si nikde nestěžoval. Dle žalovaného žalobce nesplňuje ani důvody pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu a na základě žalobcem sdělených údajů nezjistil žalovaný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 9. 6. 2005 č. j. 24 Az 254/2004 – 26 zamítl žalobu podanou žalobcem proti shora citovanému rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku soud shrnul dosavadní právní a skutková zjištění ve věci a mimo jiné konstatoval, že žalobce v řízení o udělení azylu uváděl, že zemi původu opustil z důvodu pronásledování policií, neboť jeho otec byl příslušníkem wahhábítů, kteří se podíleli na teroristických útocích ve městě B., kde žalobcova rodina bydlela. Žalobce dále uváděl, že policisté se od něj snažili získat informace o místě pobytu otce, žalobce tyto informace neznal, nevěděl ani, že jeho otec se k wahhábítům přidal, přesto byl neustále zadržován, vyslýchán i bit policisty. Dle zjištění krajského soudu se wahhábity dopouští velmi závažné trestné činnosti na území Ruské federace včetně území Dagestánu, kde dochází k výbuchům, únosům a dalším podobným excesům, proto je pochopitelný tvrdý postup státních orgánů proti nim. Sám žalobce sdělil, že nikdy nebyl obviněn z podílu na teroristických útocích, že příslušné orgány spíše chtěly získat informace o jeho otci, který se právě měl na teroristických akcích podílet. Krajský soud měl za to, že i když jednání policistů bylo nezákonné (bití žalobce), měl se žalobce alespoň pokusit obrátit na jejich nadřízené orgány, což neučinil. Krajský soud zároveň sdílel pochybnosti žalovaného o věrohodnosti tvrzení žalobce s ohledem na skutečnosti, které v průběhu správního řízení uváděl, v tomto směru odkázal soud na odůvodnění rozhodnutí žalovaného, s kterým se ztotožnil. Žalovaný se dle krajského soudu vypořádal dostatečně i s existencí překážky vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu, ze správního řízení nevyplývalo, že by život nebo svoboda žalobce v případě návratu do Ruské federace byly ohroženy z důvodu jeho rasy, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení. Nelze sice vyloučit, že policie v zemi původu žalobce bude i nadále pokračovat v pátrání po otci žalobce a že přitom bude používat např. bití, pouhá možnost špatného zacházení však nemá sama o sobě za následek porušení článku 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že uložení povinnosti žalobci ukončit pobyt na území České republiky není v rozporu s dalšími ustanoveními § 91 zákona o azylu. Dle krajského soudu z dokumentů založených ve správním spise vyplývá, že žalovaný si opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, takže vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, odůvodnění rozhodnutí odpovídá požadavkům ustanovení § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění platném v době rozhodování

věci (dále jen „správní řád“). Krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).

Proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě podal stěžovatel včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanoveních § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. Stěžovatel shledává pochybení všech dosavadních orgánů v řízení o udělení azylu, neboť jeho věc byla projednána v rozporu se zákonem o azylu. Stěžovatel namítá, že v průběhu řízení nebyl zjištěn přesně a úplně skutkový stav věci, čímž žalovaný správní orgán porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu, že důkazy, které si žalovaný opatřil pro rozhodnutí nebyly úplné (zakládaly se fakticky jen na dokladech obsažených ve správním spise), čímž došlo k porušení ustanovení § 32 odst. 1 a § 34 odst. 1 správního řádu, a že žalovaný nedostatečně objasnil důvody, které ho vedly k vydání rozhodnutí, čímž porušil povinnost uloženou v ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu. Rozhodnutí žalovaného i soudu vycházela dle stěžovatele z nesprávného právního výkladu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, soud nedostatečně přihlédl zejména k soustavnému porušování lidských práv občanů muslimského vyznání, šikanováním ze strany státních orgánů a s tím, že wahhábité či jejich sympatizanti jsou považováni za nepřítel ruského státu. Stěžovatel má za to, že pokud by se dostavil na území Ruské federace, byl by zatčen příslušníky FSB a přinucen násilím k výpovědím o místu pobytu otce či údajných informacích o wahhábitech. Stěžovatel tvrdí, že policisté a členové FSB vědí, že jsou prakticky nepostižitelní, a protože důstojníci chtějí vykazat činnost, tak neustále rozsévají strach a hrůzu mezi obyčejnými občany. Stěžovatel dále namítá, že v jeho případě nebylo dostatečně přihlédnuto k ustanovení § 91 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Stěžovatel navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Dle žalovaného stěžovatel založil žalobu toliko na obecných námitkách zpochybňujících postup a závěry správního orgánu, krajský soud se tedy stěží mohl zabývat a činit nějaké závěry jím namítané politické bezpečnostní situace v daném teritoriu (Dagestánu). Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta a nebyl jí přiznán odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V podané kasační stížnosti stěžovatel namítá důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. Stěžovatel tvrdí, že krajský soud posoudil jeho případ nesprávně, a trvá na tom, že mu žalovaným správním orgánem měl být udělen azyl dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť byl ve vlasti pronásledován státními orgány.

Krajský soud se v řízení o žalobě zabýval zejména právní otázkou, zda stěžovatelem uváděné skutečnosti lze podřadit důvodům pro udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, přičemž stejně jako žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatel v zemi původu nemohl mít odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti,

příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Ze správního spisu ve věci jednoznačně plyne, že stěžovatel byl od roku 1999 několikrát vyslýchán policií v rámci běžného vyšetřovacího procesu. Dané policejní vyšetřování se dle stěžovatele týkalo trestných činů, na kterých se měl podílet jeho otec, přívrženec wahhábismu. O wahhábitech se zprávy o situaci v Ruské federaci, založené ve správním spise, nevyjadřují jednoznačně, ale dá se z nich usuzovat, že tyto osoby se v Ruské federaci dopouštějí závažné kriminální činnosti. Sám stěžovatel však ze strany policejních či jiných státních orgánů nebyl nikdy obviněn, odsouzen či uvězněn. Pokud stěžovatel poukazuje na skutečnost, že při vedení výslechů byl policisty fyzicky napadán, nelze nezmínit (jako již uvedl v napadeném rozsudku krajský soud), že stěžovateli nic nebránilo obrátit se ohledně chování policistů na jejich nadřízené orgány (případně na další státní či nestátní orgány), této možnosti však nikterak nevyužil. Nejvyšší správní soud na okraj poznamenává, že případná nižší efektivita poskytnuté ochrany v podmínkách té které země nečiní z daného jednání pronásledování ve smyslu zákona o azylu, a tedy ani azylový důvod. Navíc je třeba připomenout, že právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu se jeví vždy skutečná situace stěžovatele, nikoli stěžovatelem obecně tvrzená nezákonná praxe vyšetřujících policejních orgánů v Ruské federaci. Nejvyšší správní soud vzhledem k uvedenému neshledal v posouzení právní otázky ohledně možného udělení azylu stěžovateli dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu krajským soudem namítanou nezákonnost.

Stěžovatel v kasační stížnosti také namítá, že nebylo dostatečně přihlédnuto k ustanovení § 91 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud konstatuje, že v žalobě stěžovatel uváděl pouze, že splňuje podmínky minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, a že považuje rozhodnutí žalovaného za nezákonné pro nevztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, přičemž ohledně skutkových důvodů odkázal na spisový materiál žalovaného. Krajský soud tedy provedl hodnocení posouzení překážek vycestování žalovaným v duchu této obecné námitky a dospěl k závěru, že ze správního řízení nevyplynulo, že by život nebo svoboda žalobce byl ohrožen z důvodu jeho rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, a že uložení povinnosti ukončit pobyt na území České republiky není ani v rozporu s dalšími částmi ustanovení § 91 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud se s uvedeným závěrem krajského soudu ztotožňuje, neboť stěžovatelem nebyly v průběhu správního řízení a koneckonců ani přezkumného řízení soudního předestřeny žádné skutečnosti, jež by mohly vést k závěru opačnému. Konkretizuje-li stěžovatel v kasační stížnosti své tvrzení tím způsobem, že nebylo dostatečně přihlédnuto k ustanovení § 91 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, neboť na území Ruské federaci dochází k soustavnému porušování práv muslimů, jde o skutkovou novotu, která nebyla uplatněna ve správním řízení u žalovaného správního orgánu ani v řízení o žalobě u krajského soudu, ale teprve po vydání napadeného rozsudku, k níž Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. v řízení o kasační stížnosti nepřihlíží.

Kasační stížnost byla dále podána z důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy pro tvrzenou vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Stěžovatel obecně namítá porušení několika ustanovení správního řádu žalovaným ve správním řízení o udělení azylu.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že již krajský soud v řízení o žalobě (žaloba přitom obsahovala pouze vágně formulované žalobní body o vadách správního řízení) z předloženého správního spisu ve věci seznal, že v rámci daného řízení o udělení azylu provedl žalovaný správní orgán dokazování v souladu s ustanovením § 34 správního řádu. Pro rozhodnutí si žalovaný opatřil dostatek podkladů, přičemž vycházel především z tvrzení stěžovatele uváděných v žádosti o udělení azylu ze dne 13. 4. 2003 a v pohovorech k této žádosti z 2. 9. 2003 a 5. 3. 2004 a ze zpráv o situaci v Ruské federaci založených ve správním spise. Stěžovatel ve správním řízení provedení jiných důkazů nenavrl. Na základě opatřených podkladů zjistil žalovaný v souladu s ustanoveními § 3 odst. 4 a § 32 odst. 1 správního řádu přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí, a to že u stěžovatele nejsou dány důvody pro udělení azylu dle příslušných ustanovení zákona o azylu. Napadené rozhodnutí žalovaného tak vychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci (ustanovení § 46 správního řádu) a rozsáhlé odůvodnění rozhodnutí obsahuje uvedení skutečností, které byly podkladem rozhodnutí, úvahy, kterými byl žalovaný veden při hodnocení jednotlivých důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval (ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu). Žalovaný dostatečně podrobně popsal průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, a konečná stanoviska. Krajský soud správně neshledal ve správním řízení o udělení azylu stěžovatelem namítané vady řízení a Nejvyšší správní soud nepovažuje uplatněný důvod podání kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. za oprávněný.

Stěžovatel v úvodu kasační stížnosti označil za důvody jejího podání rovněž ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s., aniž by je však jakkoliv blíže specifikoval, proto se za této situace a v uvedeném rozsahu Nejvyšší správní soud nemohl citovanými stížnostními důvody zabývat.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížností.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Krajský soud v Ostravě stěžovateli k jeho žádosti ustanovil zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti, náklady řízení v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby v částce 2000 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění platném do 31. 8. 2006] a v náhradě hotových výdajů v částce 150 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 2150 Kč. Tato částka bude ustanovenému zástupci Michalu Benčokovi zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu do dvou měsíců od právní moci rozsudku.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. ledna 2007

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

